

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ - ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

ΕΤΟΣ 2018 / ΤΕΥΧΟΣ 7

Δήμητρα Πάσσιου

*Δικηγόρος, ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου
ΕΚΠΑ, ΜΔΕ Φορολογικού Δικαίου
ΟΠΑ, Εταίρος της Δικηγορικής
Εταιρείας «Α.Σ. Παπαδημητρίου και
Συνεργάτες»*

*Επιβολή Τέλους Χαρτοσήμου
επί καταθέσεων και αναλήψεων
χρημάτων από εταίρους
ή μετόχους*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΑΤΥΠΟ

Δήμητρα Πάσσιου

*Δικηγόρος, ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου ΕΚΠΑ, ΜΔΕ Φορολογικού Δικαίου ΟΠΑ,
Εταίρος της Δικηγορικής Εταιρείας «Α.Σ. Παπαδημητρίου και Συνεργάτες»*

***Επιβολή Τέλους Χαρτοσήμου επί καταθέσεων
και αναλήψεων χρημάτων από εταίρους
ή μετόχους***

*Ανάτυπο από την «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ»
Τεύχος 7 / Έτος 2018*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομικάλη 23, 106 80 Αθήνα • Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Επιβολή Τέλους Χαρτοσήμου επί καταθέσεων και αναλήψεων χρημάτων από εταίρους ή μετόχους

Δήμητρα Πάσσιου

Δικηγόρος, ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου ΕΚΠΑ, ΜΔΕ Φορολογικού Δικαίου ΟΠΑ, Εταίρος της Δικηγορικής Εταιρείας «Α.Σ. Παπαδημητρίου και Συνεργάτες»

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 5γ του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου αλλά και κατά πάγια θέση της νομολογίας, προϋπόθεση επιβολής του τέλους χαρτοσήμου είναι η ύπαρξη εγγραφής στα βιβλία της εταιρείας ή επιχείρησης περί καταθέσεως ή αναλήψεως χρημάτων από εταίρους ή μετόχους.

Ι. Προϋποθέσεις επιβολής

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 5γ του Κ.Ν.Τ.Χ.: «Πάσα εν γένει εγγραφή εις τα βιβλία περί καταθέσεως ή αναλήψεως χρημάτων υπό εταίρων ή μετόχων ή άλλων προσώπων προς ή από εμπορικής εν γένει εταιρείας ή επιχειρήσεις, ήτις δεν ανάγεται εις σύμβασιν, πράξιν κλπ., υποβληθείσαν εις τα οικεία τέλη χαρτοσήμου ή απαλλαγείσαν νομίμως των τελών τούτων, υπόκειται εις αναλογικόν τέλος χαρτοσήμου 1%. Εις ην περίπτωσιν, εκ της εγγραφής ή εξ ετέρου εγγράφου, αποδεικνύεται ότι η κατάθεσις ή ανάληψις αφορά σύμβασιν, πράξιν κλπ. υποκειμένην εις μεγαλύτερον ή μικρότερον τέλος χαρτοσήμου, οφείλεται το δια την σύμβασιν, πράξιν κλπ. προβλεπόμενον τέλος».

Οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά για την επιβολή τέλους χαρτοσήμου επί καταθέσεων και αναλήψεων χρημάτων κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων είναι:

1) Ύπαρξη συμβατικής σχέσης μεταξύ του καταθέτο-ντος τα χρήματα προσώπου, φυσικού ή νομικού (εταίρου, μετόχου ή τρίτου) και της εμπορικής εταιρείας ή επιχείρησης. Σημειώνεται δε ότι συμβαλλόμενα μέρη επί των εν λόγω καταθέσεων και αναλήψεων μπορεί να είναι τόσο οι επιχειρήσεις που εδρεύουν αμφότερες στην ημεδαπή όσο και επιχειρήσεις εκ των οποίων η μία εδρεύει στην Ελλάδα και η άλλη στην αλλοδαπή,

2) Εγγραφή στα βιβλία εμπορικής εταιρείας ή επιχείρησης εν γένει (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε., κοινοπραξίας, κερδοσκοπικού συνεταιρισμού, αστικής εταιρείας και κοινωνίας αστικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση κλπ) περί καταθέσεως χρημάτων από εταίρους, μετόχους ή άλλα πρόσωπα προς τις επιχειρήσεις αυτές ή περί αναλήψεως χρημάτων από αυτές. Η κατάθεση ή η ανάληψη χρημάτων πρέπει να προκύπτει μόνο από την εγγραφή στα βιβλία και όχι

Περιεχόμενα

Ι. Προϋποθέσεις επιβολής

ΙΙ. Συμπέρασμα

από άλλη έγγραφη σύμβαση ή από τη συνεκτίμηση άλλων γεγονότων¹,

3) Τα βιβλία της εμπορικής εταιρείας ή επιχείρησης, στα οποία γίνεται η εγγραφή περί καταθέσεως ή αναλήψεως χρημάτων, πρέπει να είναι βιβλία επίσημα². Ως βιβλία νοούνται τόσο τα βιβλία του καταθέτη (δότη) των χρημάτων, όσο και τα βιβλία της λήπτριας εταιρείας ή επιχείρησης. Συνεπεία τούτου, υπεύθυνα έναντι του Δημοσίου για την καταβολή (πληρωμή) του τέλους χαρτοσήμου στο Δημόσιο είναι και τα δυο συμβαλλόμενα μέρη. Ως εκ τούτου, το τέλος χαρτοσήμου μπορεί να αναζητηθεί είτε από τον καταθέτη των χρημάτων, εάν αυτός είναι εταιρεία ή επιχείρηση που τηρεί λογιστικά βιβλία, είτε από τη λήπτρια των χρημάτων εταιρεία ή επιχείρηση από τα λογιστικά βιβλία της οποίας αποδεικνύεται, επίσης, η προς αυτή γενόμενη κατάθεση χρημάτων³,

4) Η εγγραφή στα βιβλία να μην αφορά σύμβαση, πράξη ή συναλλαγή, η οποία είχε υποβληθεί προηγουμένως στα οικεία αναλογικά τέλη χαρτοσήμου ή είχε απαλλαγεί από τα τέλη αυτά,

5) Η κατάθεση ή η ανάληψη χρημάτων να γίνεται χωρίς αναφορά της αιτίας της κατάθεσης ή της ανάληψης, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι η εγγραφή στα βιβλία αφορά σύμβαση, πράξη ή συναλλαγή, η οποία υποβλήθηκε στο οικείο τέλος χαρτοσήμου ή απαλλάχθηκε νομίμως από αυτό⁴. Επίσης, το ως άνω τέλος χαρτοσήμου οφείλεται ανεξάρτητα από το σκοπό που επιδιώκεται με την κατάθεση ή την ανάληψη χρημάτων, αφού στο νόμο δεν τίθεται καμιά σχετική προϋπόθεση⁵. **«Ως «κατάθεση χρημάτων» νοείται η πράξη, δια της οποίας λαμβάνει χώρα καταβολή ενός ορισμένου χρηματικού ποσού από ένα πρόσωπο, σε εμπορική εταιρεία ή επιχείρηση, το οποίο αυτή υποχρεούται να επιστρέψει μελλοντικά**

στον καταθέτη»⁶. Ο όρος «κατάθεση χρημάτων» στην ανωτέρω διάταξη χρησιμοποιείται με την έννοια της εν γένει δόσης χρημάτων και δεν περιορίζεται μόνο στις περιπτώσει κατάθεσης χρημάτων με δικαίωμα ανάληψής τους⁷. Αντίστοιχα, «ως «ανάληψη χρημάτων» νοείται η αυτοτελής και ανεξάρτητη πράξη, δια της οποίας λαμβάνει χώρα χορήγηση χρημάτων από μια εταιρία ή επιχείρηση σε εταίρο, μέτοχο ή τρίτο για διευκόλυνσή τους. Συνεπώς, ο όρος «ανάληψη χρημάτων» της ανωτέρω διάταξης δεν αναφέρεται στην ανάληψη από εταίρο, μέτοχο ή τρίτο των ήδη κατατεθέντων από αυτούς στην εμπορική εταιρία ή επιχείρηση χρημάτων, επειδή η ανάληψη χρημάτων εν προκειμένω επέχει θέση απλής εξόφλησης της αρχικής από τους τρίτους κατάθεσης εκ μέρους της εμπορικής εταιρείας ή επιχείρησης»⁸.

Εξάλλου, το ως άνω τέλος χαρτοσήμου 1% υπολογίζεται επί του κατατεθέντος ή αναληφθέντος χρηματικού ποσού, που αναφέρεται στη σχετική εγγραφή στα βιβλία και καταβάλλεται στο Δημόσιο (αρμόδια Δ.Ο.Υ.) μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα της εγγραφής των πράξεων της κατάθεσης ή της ανάληψης στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας ή επιχείρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Κώδικα Χαρτοσήμου.

II. Συμπέρασμα

Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν δύναται να επιβληθεί τέλος χαρτοσήμου εάν:

(α) οι κινήσεις δεν προκύπτουν από τα βιβλία της εταιρείας ή της επιχείρησης, ήτοι δεν υφίσταται εγγραφή στα βιβλία της εταιρείας ή επιχείρησης προκειμένου να τύχει εφαρμογής η διάταξη της παραγράφου 5 περίπτωση γ' εδάφιο τέταρτο του άρθρου 15 του Κώδικα Χαρτοσήμου «περί καταθέσεων ή αναλήψεως χρημάτων υπό εταίρων ή μετόχων», και

(β) τα ποσά που αφορούν τις «καταθέσεις χρημάτων» δεν προορίζονται να επιστραφούν μελλοντικά στους καταθέτες.

1. ΔΠρΑθ 7077/1983.

2. ΣτΕ 2493/1994. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι μετά την εφαρμογή των διατάξεων του Ν 4308/2014 (ΕΛΠ), ως θεωρημένα βιβλία πρέπει να νοούνται τα λογιστικά αρχεία (βιβλία) που τηρούνται στο πλαίσιο του λογιστικού συστήματος της οντότητας (άρθρο 3 παρ. 1).

3. Βλ. σχετικά Π. Ρέππα, Φορολογία Χαρτοσήμου, εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2010, σελ. 322.

4. ΣτΕ 1039/1996 και ΣτΕ 1767/1992.

5. Βλ. σχετική ΕγκΥπΟικ Κ. 8802/654/1983.

6. Βλ. Π. Ρέππα, ό.π., σελ. 319.

7. ΣτΕ 1470/2002, ΣτΕ 4463/1997, ΣτΕ 870/1979, ΔΕφΑθ 284/2016, ΔΕφΑθ 5671/2013.

8. Βλ. Π. Ρέππα, ό.α., σελ. 320.

NΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 23, Τηλ.: 210 3678800 (30 γραμμές), ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 2, Τηλ.: 210 3607521,
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Φίλωνος 107-109, Τηλ.: 80 111 70 111, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ Φράγκων 1, Τηλ.: 2310 532134,
ΠΑΤΡΑ Κανάρη 28-30, Τηλ.: 2610 361600

www.nb.org • e-mail: info@nb.org